

Statenfractie Partij voor de Vrijheid
De heer A.W.J.A. van Hattem
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Schriftelijke vragen over bomenkap bij Engelenstede

Datum

20 januari 2025

Ons kenmerk

C2348719/6048511

Uw kenmerk

-

Programma

Natuur

Bijlage(n)

-

Geachte heer van Hattem,

Bij brief van 12 december 2024, ingekomen op 12 december 2024, heeft u namens de PVV fractie schriftelijke vragen gesteld.

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

1. Bij natuur- en recreatiegebied Engelenstede in Berlicum vindt een ware kaalslag plaats.¹ In dat gebied is Bosgroep Zuid in opdracht van de gemeente bezig met de kap van vele bomen. Dit zou allemaal gebeuren in het kader van "versterking" van het bos, maar omwonenden zetten bij dit beleid hun vraagtekens. Ondanks een aanbod daartoe is er geen bereidheid om met de omwonenden, waaronder ook deskundigen als het gaat om bomen en bossen, in gesprek te gaan. Is het college op de hoogte van de grootschalige bomenkap bij natuur- en recreatiegebied Engelenstede en de berichtgeving hieromtrent?

Antwoord: Ja.

¹ <https://www.bd.nl/sint-michielsgestel/boze-paul-neemt-een-radical-stap-tegen-werkzaamheden-in-bos-tegenover-zijn-deur-in-berlicum~a5d5df6b/>

2. Het college in Brabant heeft de mond vol van inspraak en participatie, maar de Brabanders in Berlicum (gemeente Sint-Michielsgestel) kunnen op die mogelijkheden kennelijk niet rekenen.

a. Wat vindt het college van de klachten van één van de omwonenden, die tevens spreekt naast de groep 'Vrienden van Engelenstede', over het gebrek aan participatie en inspraak bij het project bij de Engelenstede?

Datum

20 januari 2025

Ons kenmerk

C2348719/6048511

Antwoord: Het college herkent zich niet in dit beeld. In juni 2024 hebben de gemeente Sint-Michielsgestel en Bosgroep Zuid Nederland een excursie voor geïnteresseerden en omwonenden georganiseerd om de werkzaamheden binnen de subsidieaanvraag Biodiversiteit in het Brabants Boslandschap, zijnde hydrologische maatregelen, aanplant en het verspreiden van steenmeel, uit te leggen (zie ook vraag 5a). Tijdens deze excursie is de bomenkap in het kader van een dunning (welke binnen regulier beheer valt) ook benoemd. Bij deze excursie waren meerdere omwonenden aanwezig, waaronder de in het artikel genoemde persoon. Naar aanleiding van deze excursie heeft de gemeente nog enkele vragen binnen gekregen over de geplande werkzaamheden. Deze vragen gingen met name over de hydrologische werkzaamheden. Deze vragen zijn via de mail beantwoord. In het najaar bleek dat enkele omwonenden nog vragen hadden over de werkzaamheden. De gemeente Sint-Michielsgestel en de Bosgroep hebben toen met deze omwonenden, waaronder de in het artikel genoemde persoon, door de bossen gelopen om de werkzaamheden nader toe te lichten. Ook is er een separate rondleiding geweest met de Heemkundekring om uitleg te geven over de hydrologische maatregelen.

b. Is het college bereid om de gemeente hierop aan te spreken?

Antwoord: Nee, dat achten wij niet nodig.

c. Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Het college is van mening dat het zorgen voor voldoende participatie en draagvlak de verantwoordelijkheid is van de gemeente en dat die zich daarvoor ook in voldoende mate heeft ingespannen.

3. De PVV is vandaag zelf bij het bos gaan kijken. Er is inderdaad sprake van een ware kaalslag door veel te rigoureuze bomenkap.

a. Is de provincie inhoudelijk op enige wijze betrokken bij dit project, bijvoorbeeld via de provinciale bossenstrategie of anderszins?

Antwoord: Ja, aangezien de provincie in dit gebied beheer subsidie verleent in het kader van natuur- en landschapsbeheer (SNL). Alleen gecertificeerde beheerders komen in aanmerking voor subsidie. Zij zorgen ervoor dat

² <https://www.brabant.nl/brabantsebomen/over/>

beheersactiviteiten zich richten op het instandhouden van het natuurbeheertype. De bomenkap is gedaan in het kader van een dunning (een selectieve kap om de blijvende bomen meer ruimte te geven) die volgt uit het beheerplan en valt onder het reguliere beheer van de bossen. Daarvoor geldt geen meldingsplicht aan de Omgevingsdienst Brabant Noord die namens de provincie toezicht houdt op het kappen van bossen. Voor het creëren van twee open plekken is wel een vereiste melding gedaan, zie antwoord 3c. De uitgevoerde dunning draagt bij aan bosrevitalisering, een onderdeel van de provinciale bossenstrategie. Daarnaast worden in dit gebied stap voor stap maatregelen genomen voor een extra bosrevitaliseringsimpuls. Hiervoor heeft de provincie een projectsubsidie verleend, in het antwoord op vraag 5a wordt hierop ingegaan.

Datum

20 januari 2025

Ons kenmerk

C2348719/6048511

b. Kan het college een inhoudelijk oordeel vellen over deze aanpak van dit gebied?

Antwoord: In het antwoord op vraag 3c wordt het streefbeeld van het bos op de langere termijn beschreven. Het college onderschrijft dit streefbeeld en de maatregelen die nodig zijn om hiertoe te komen.

c. Kan het college aangeven wat de effecten op het bos op de langere termijn zijn?

Antwoord: Het streefbeeld over 25 jaar gaat uit van een gemengd bos met een groot aandeel inheemse boomsoorten (dat zijn bomen die hier van nature voorkomen), met een goed ontwikkelde bosstructuur. Dat wil zeggen een bos met meerdere lagen (kruiden-, struik- en meerdere boomlagen) en een afwisseling tussen open en dichte delen. Dit draagt bij aan de biodiversiteit, weerbaarheid en variatie van het bos. De uitgevoerde dunning brengt het bos dichterbij dit streefbeeld.

De dunning heeft verschillende effecten op het bos op de lange termijn:

1. Overgebleven (gewenste) bomen krijgen meer ruimte om te groeien en een grote vitale kroon te ontwikkelen.
2. Er ontstaat ruimte en licht voor bomen die onder de eerste kroonlaag stonden. Ook ontstaat er ruimte en licht op de bodem. Hier kan natuurlijke verjonging zich vestigen. Zo ontwikkelt het bos van één opgaande boomlaag naar meerdere boomlagen en een struiklaag. Deze verbeterde bosstructuur is interessant voor verschillende diersoorten, zoals kleine zoogdieren, vogels en insecten.
3. Monotone bosdelen worden gevarieerder door gewenste mengboomsoorten selectief vrij te zetten en minder gewenste soorten te benadelen door velling of ze juist niet vrij te stellen. Dit draagt bij aan een meer gemengd bos en dat is positief voor de diversiteit en weerbaarheid van het bos.

4. Een dunning zorgt voor afwisseling en variatie in het bos. Door her en der open plekken te creëren wordt het bosbeeld afwisselender voor recreanten en krijgen andere flora- en faunasoorten de kans zich te vestigen in het bosgebied. De open plekken zullen uiteindelijk weer dichtgroeien en weer bos vormen.
5. Met een dunning kunnen bossen geleidelijk omgevormd worden richting de gewenste situatie. Door gewenste soorten te laten staan (zoals inheemse soorten), en minder gewenste soorten (zoals exoten) te benadelen ontwikkelt het bos zich naar de gewenste situatie.

Datum

20 januari 2025

Ons kenmerk

C2348719/6048511

In aanvulling op punten 4 en 5: Specifiek is een open plek gemaakt in een deel met Amerikaanse eik, en een open plek in een deel met Reuzenzilverspar van slechte vitaliteit. Beide soorten betreffen uitheemse soorten. Voor deze open plekken is de vereiste melding gedaan bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN).

d. Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Niet van toepassing

4. Deze zeer drastische kaalslag van natuurgebieden wordt de afgelopen jaren vaker waargenomen.

a. Kan het college aangeven hoeveel bomen dan wel vierkante meter bos er de afgelopen vijf jaren in Brabant is gekapt?

Antwoord: Nee, het is niet mogelijk om dit aan te geven. De systemen waarin kapmeldingen worden bijgehouden zijn niet berekend op een dergelijke calculatie. Daarnaast is niet alle kap meldingsplichtig.

b. Kan het college aangeven wat de totale opbrengst in termen van subsidie en verkoop is van deze totale bomenkap?

Antwoord: Opbrengsten uit bomenkap zijn verdisconteerd in de beheerssubsidie die beheerders ontvangen. Er is dus geen sprake van opbrengst van deze bomenkap in termen van subsidie.

5. Uit het subsidieregister 2023 van de provincie blijkt dat Bosgroep Zuid over afgelopen jaar bijna acht miljoen euro subsidie heeft gekregen.³

a. Is de provincie indirect via één van de subsidies aan Bosgroep Zuid verantwoordelijk voor of betrokken bij de bomenkap bij Engelenstede?

Antwoord: Ja. De betreffende bomenkap is onderdeel van een reguliere dunning. Deze dunning maakt onderdeel uit van het beheer van de

3

https://www.brabant.nl/publish/pages/10946/openbaar_subsidieregister_provincie_2023_pdf.pdf

Engelensede, hiervoor verleent de provincie beheersubsidie (SNL-subsidie, zie ook 3a). Voor de twee open plekken die gemaakt zijn is de vereiste melding gedaan bij de Omgevingsdienst Brabant Noord.

De Bosgroep Zuid heeft daarnaast projectsubsidie van de provincie ontvangen voor bosrevitalisering in dit gebied (Biodiversiteit in het Brabants Boslandschap). In dat kader worden gefaseerd hydrologische maatregelen uitgevoerd, steenmeel verspreid, rijkstrooiselsoorten (die goed zijn tegen bodemverzuring) en ontbrekende soorten aangeplant, een netwerk van oude, aftakelende en dode bomen aangewezen en kleinschalige structuurmaatregelen uitgevoerd (handmatig ringen of vellen), ook in relatie met de uit te zetten plantplekken en hydrologische maatregelen.

Datum

20 januari 2025

Ons kenmerk

C2348719/6048511

b. Zo ja, wat zijn de beoogde resultaten en randvoorwaarden van dit project?

Antwoord: Er is in het kader van de bedoelde bomenkap geen sprake van een project, wel van beheer. Subsidieaanvragers moeten beschikken over een certificaat natuurbeheer. Activiteiten moeten gericht zijn op de instandhouding van het natuurbeheertype.

c. Houdt de provincie op enige wijze toezicht op dit project?

Antwoord: Ja.

d. Zo ja, hoe dan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Voor de SNL-subsidie geldt een certificeringsplicht. De landelijke Stichting Certificering ziet daarbij namens de provincie toe op de kwaliteitsborging van het natuurbeheer. Daarnaast wordt via monitoring periodiek gekeken wat de kwaliteit van de natuur is en waarover de provincie periodiek het gesprek voert met betreffende natuurbeheerders.

6. Uit het artikel van het BD blijkt tevens dat omwonenden zich zorgen maken over het vervolgtraject en het dempen van greppels en sloten bij (het toch al zo drassige) Engelensede, in het kader van vernatting.

a. Kan het college uitsluiten dat de provincie op deze plek via de provinciale droogteagenda voor ongewenste maatregelen in het kader van vernatting gaat zorgen?

Antwoord: Ja. In de Droogteagenda wordt op de schaal van heel Brabant gestreefd naar meer (grond)water vasthouden en minder onttrekken om te komen tot een robuust grondwatersysteem in de toekomst. Met betrekking tot de hydrologische maatregelen op deze locatie is er een geohydrologische effectenstudie uitgevoerd waarin in hoofdlijnen inzicht is verkregen in de werking van het (eco)hydrologisch systeem, en de effecten van de voorgenomen maatregelen op het gebied en omgeving. De voorgenomen maatregelen dragen bij aan de gestelde hydrologische doelen en gaan

daarmee verdroging tegen. Daarnaast worden interne mitigerende maatregelen uitgevoerd om negatieve effecten op een aantal omliggende percelen te voorkomen.

b. Zo nee, waarom niet?

Antwoord: niet van toepassing

Datum

20 januari 2025

Ons kenmerk

C2348719/6048511

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA

(In verband met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) is deze brief niet voorzien van een (digitale) handtekening)